П III 34

Примерак 16 филера

НОВА ПОШТА

"НОВА ПОШТА"
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39—39. ■ Пошт. фах 260
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 4.30 пенга, тромесечна: 12.40 пенга.

Год. IV. Ујвидек, субота, 8 јул 1944 Број 149

НЕМЦИ У НОРМАНДИЈИ ОДБИЛИ СВЕ НАПАДЕ

Совјети безуспешно нападају на горњем Дњестру и код Ковеља

Чланак д-р Гебелса о садањој фази рата

Немачка врховна команда саопштава из главног стана Вође Рајха:

Тежиште борби на нормандијском мостобрану било је и јуче у простору југозападно од Карантена до западних обала полуострва Шербур. У непрегледном шумовитом и мочварном терену често долази до огорчених блиских борби у којима су наше трупе одбиле све непријатељске нападе, који су били потпомагани од јаких ваздушних снага. Продор непријатеља јужно од Ле Пресиа и Мон Гардона одбили смо контраударом. У току је чишћење шумовитог терена источно од Л Ејс Ди Дуи од непријатеља који је онде продро. Убили смо у борби у француском простору 125 терориста и британски саботерски одред пуштен падобранима.

Изнад мостобрана и окупираних територија на западу оборили смо 22 непријатељска авиона.

У водама инвазионог фронта услед дејства јединица ратне морнарице, поново су потопљене три крстарице, један разарач и шест натоварених транспортних бродова са 32.000 брутo регистарских тона бродског простора, а оштећена је још једна крстарица.

Јединице за осигурање ратне морнарице потопиле су у току прошле ноћи код ушћа реке Сене једну британску брзу топовњачу и многе друге тешко оштетиле.

У водама Бреста у ноћи између 5 и 6 јула дошло је до битке између четири немачка патролна брода и четири непријатељска разарача. Запалили смо метцима два разарача. Једна наша јединица изгубљена је после јуначке борбе. Спасли смо њену посаду.

Над простором Лондона и даље пада тешка осветничка ватра.

Непријатељ је јуче у Италији нападао скоро на целом фронту потпомаган са много тенкова. После тешких борби дуж лигурских обала у простору Волтерана, северозападно од Сиене, у простору Ареца, дуж обе стране Амертиде и на јадранској обали одбили смо непријатеља наневи му губитке приликом мањих локалних продора. На јадранској обали још се воде борбе.

Наши борбени авиони у току прошле ноћи са добрим дејством поново су нападали непријатељско снабдевање дуж обала Јадрана.

У борбама последњих недеља нарочито се одликовала у борбама на копну противавионска артилериска бригада под командом пуковника Милера.

На јужном сектору Источног фронта Совјети су извршили више узалудних напада на простору северног сектора Дњестра и Ковеља. Тешке борбе на средњем сектору као и одбранбена битка и даље трају на досадашњим жарištима. Задржали смо непријатељске нападе потпомагане тенковима на земљоузу Барановичи, источно од града. Воде се огорчене борбе и у простору западно од Молодечна. Северно од тога места непријатељске нападачке групе налазе се у надирању према Вилни. Северозападно од језера Нарочи, где су осујећени многи напади Совјета, нарочито се одликовала 212-та пешадијска дивизија под командом генерала Сенсфуса. Северно и северозападно од Полоцка бољшевици су извршили јуче само слабије нападе, који су се сломили испред наших положаја.

Формације борбених авиона успешно су учествовале у борби која се водила на копну и разбиле многе непријатељске одреде.

Тешки борбени авиони продужили су у току ноћи са добрим дејством борбу са совјетским снабдевањем као и са нападима на железничке станице и железничке линије.

Коначне одбранбене линије у Италији су Апенини

Венеција, 7 јул. — (МТИ). Коначна одбранбена линија у Италији су Апенини. Та линија ће бити бранјена са најмодернијим оружјем, да би се спречио продор Англосаксонаца у долину Поа. Сада први пут објављује североиталијанска штампа вест о тој немачкој одбранбеној линији. Тим вестима се одговара на сва она италијанска питања где ће поставити брану према англосаксонском надирању.

Успешна борба мађарских и немачких противавионских снага са формацијама непријатељских авиона

Берлин, 7 јул. — (Интеринф). Немачке и мађарске противавионске снаге успешно су дејствовале против формација североамеричких бомбардера приликом прелетања, када су данас ујутро под заштитом ловаца са далеким акционим радиусом продрли изнад Протектората и покушали да изврше напад на источне немачке територије.

Један део бомбардера био је присиљен да баци бомбе још на хрватској и мађарској територији.

ИЗВЕШТАЈ О ПРЕЛЕТАЊУ НЕПРИЈАТЕЉСКИХ АВИОНА У ПЕТАК ПРЕ ПОДНЕ

Будапешта, 7 јул. — (МТИ). У раним преподневним часовима 7 јула јаке формације непријатељских авиона прешле су границу државе прелетивши ширину целог Дунантула. У северном и северозападном правцу напустили су ваздушни простор државе. Противавионска артилерија и убачени ловци за одбрану од напада, спречили су непријатељске формације у извршењу напада. Досада је јављено о обарању 20 непријатељских авиона. Повратак непријатељских авиона извршен је истим путем у касним преподневним часовима. О бомбардовању и материјалној штети није приспео извештај.

Не престаје убиствена ватра »V 1«

Берлин, 7 јул. (ДНБ) — Према британској обавештајној служби и јуче је падала ватра „V 1" на циљеве југоисточне Енглеске и на територију Великог Лондона.

ПОРАЗНО ДЕЈСТВО »V 1« НА ЕНГЛЕСКУ ОМЛАДИНУ

Амстердам, 7 јул. (ДНБ) — Енглеска листови сем вести са фронтова у сваком броју пишу о дејству немачког оружја „V 1".

„Дејли Мејл" пише да је то оружје довело у тешку ситуацију студенте из јужне Енглеске. Стални напади као и бојазан од тих напада утицали су на ђаке да не могу да уче. Не могу да се спремају за испите и много пута закасне на испите, пошто их „V 1" омета у томе или им руши станове. Испити се врше иза зидова који су способни да издрже ваздушни притисак, у сталној нервози и бојазни од нових напада.

ДЕ ГОЛ СТИГАО У ВАШИНГТОН

Стокхолм, 7 јул. — (ДНБ). Према извештају британске обавештајне службе из Вашингтона генерал Де Гол, командант француских десидената стигао је у Вашингтон.

СЕДНИЦА ТУРСКОГ МИНИСТАРСКОГ САВЕТА

Цариград, 7 јул. — (ДНБ). У четвртак се састао турски министарски савет под претседништвом Сарацоглуа.

ПАПЕН НЕ ИСПИТУЈЕ МОГУЋНОСТИ ЗА МИР

Берлин, 7 јул. — (МТИ). У Вилхелмштрасеу су у петак одговорили на једно питање да свим вестима које су распрострањене о немачком амбасадору у Анкари фон Папену не достају све основе. Фон Папен се тренутно не налази у Анкари већ се са особљем посланства отселио у уобичајено летње седиште у Турској. Све констатације о наводном обављању преговора, путовању или о извесним покушајима испитивања услова за мир од стране немачког амбасадора у Турској треба ставити у царство бајки.

РАТНИ ЦИЉЕВИ ЈАПАНА

Токио, 7 јул. — (НШТ). Јапанска влада у среду дала је једно саопштење, у коме се износе ратни циљеви Јапана.

У изјави се указује на то да Јапан не ратује против кинеског народа, него у Кини једино против Енглеске и Сједињених Држава. Јапан жели да постигне успостављање трајних добрих суседских и пријатељских веза са Кином, које се заснивају на признавању суверенитета Кине.

У изјави се надаље указује и на то, да је рат, како на Истоку тако и на Западу доспео у одлучну фазу. Непријатељски напади су појачани, тако да је јапанска одбранбена сила учинила све да непријатеља једанпут за свагда одбије.

Из тог разлога јапанске чете су и у Кини узеле иницијативу у своје руке, као и у осталим кинеским покрајинама, где су заузеле англосаксонске базе.

„Рат у ћорсокаку"

Берлин, 7 јул. (ДНБ) — Министар Рајха д-р Гебелс у најновијем броју листа „Дас Рајх" написао је уводни чланак под насловом „Рат у ћорсокаку". У чланку констатује да са непријатељске стране обећана офанзива за пролеће и лето ове године и војни догађаји још никако нису далекосежно довели до успеха, а о одлуци се уопште не може говорити.

Непријатељи немачког Рајха су се преварили јер су јако потценили неумањени ратни потенцијал Немачке. Сваки рат долази у један развитак када се само од себе набацује питање да ли су снаге у сразмери за продужење рата са очекиваним резултатом.

То питање — наглашује д-р Гебелс — за рачун једног народа који штити свој живот, постало је потпуно непотребно од самог почетка зато што се живот само једном може изгубити. Непријатељи Немачке учинили су највећу политичку грешку тада када су присилили Немачку на борбу за бити или не бити. Чињеница је међутим да у Немачкој не постоји ни један човек, који би имао одступајуће мишљење према мишљењу немачке владе у вези са ратом. Мирно можемо да констатујемо да је немачки народ после толиких удара, повлачења, сада бољи борац него што је био на почетку. Садашња борба није такав рат, који се завршава победом или поразом; већ рат када на завршетку за нас више не би постајао свет, али би дошло до једног сасвим новог света. Никаква сила света ни насиље не може да избрише у нама убеђење да се будућност западних људи неће искристалисати онако како то планирају финансиски магнати Лондона и Њујорка.

До рата је морало доћи зато да се уклоне сви они који су несавремени, а не зато да се они озаконе и поставе као вечни принципи. Можемо констатовати још и то да се садашњи рат, када се скрене са тога правца, налази тада у ћорсокаку. Тренутно је та ситуација. Та истина се може доказати са неколико чињеница: Енглези и Американци долазе у Европу да, као што они тврде, ослободе народе континента. У том циљу претварају у рушевине, пламен и дим градове западне Европе, убијају мушкарце, жене и децу, а где год само дођу народ их пљује и каменује. Када су стигли, тада им је прва ствар да веку јавни живот, да ослободе Јевреје и да дају становништву глад и тифус. Рат са становишта Англоамеричанаца постаје политичка немогућност. Једини резултат који могу да постигну на западу је да у том рату »свака сваког« униште једне против других и да на крају бољшевизам узму цео свет. Таква би будућност очекивала Европу.

Немачки народ има племенито право да без бојазни и колебања заузме став и да се бори са тим развитком. Поједини чиниоци и догађаји рата могу се очекивати тако, али једно је сигурно да до победоносног завршетка рата треба да издржимо. Нећемо се дати завести од оних споредних и локалних путева, на које се буни садашњи развитак рата. Знамо да ћемо са свим снагама и вером успети да развитак рата вратимо поново у прави ток. То је наша воља и наш циљ.

Кроз ШТАМПУ

Нормандија некад и сад

„Уј Мађаршаг", у чланку свога извештача из Вишија у односу на западни фронт, пише између осталог: „Англосаксонци су ставили своју стопу у Нормандији. Дању-ноћу, морем и ваздушним путем, стижу појачања, али немачка одбрана искрцане непријатељске трупе у истом вртоглавом „америчанском" темпу десеткује у којем оне отиску у за њих кобну француску земљу. И Стаљину то одговара, јер држи да ће на крају он бити онај трећи који се може радовати кад се друге две странке туку. Ми не мислимо тако".

„Инвазиони поход англосаксонских војсака — вели се даље у чланку — започео је на најлепшем и најмирнијем подручју. Тој вечито насмејаној француској земљи прети велика опасност да јој распламтели ратни пожар сагори у римском стилу сазидане чудесне цркве, чипкасте куће њених варошица које потсећају на Средњи век, и мирне мајуре одакле су се пољопривредни производи најбоље каквоће кретали на пут у Париз, или — преко Шербура — на прекоморска потрошачка тржишта. Околина Исињија, која се спомиње у ратним извештајима, чувена је са својих млечних производа. На недељној пијаци у Перјеру, који лежи недалеко одатле, понекад је доношено на продају по десет милиона кила свежег путера!"

„Нормандиске сељанке већ су у рану зору подавиле на пут, терајући пред собом магарца на чијим леђима су, у великим кожним кесама, преносиле млеко. Путер и сир доношен је у варош на таљигама. Ову поворку произвођача пратио је весео смех, у прекрасном приморском сунцу. Тај смех је давно већ замукао у грмљавини топова и пакленом зујању авиона; а сунчаним зрацима не пушта да продре дим и вештачка магла која обвија ратна поришта. У касарнама Довија и Трувија већ пету годину „рјен не ва пас" (израз у копкарнама да игра „не иде даље"), и на земљи Нормандије, у миру тако насмејане, игра сада не тече више о папирне банкноте, него о људску крв" . . .

*

„Донауцајтунг" доноси из Милана: „Маршал Бадољо је, како јавља радио Алжир, англо-америчке власти у Јужној Италији замолио да процес против Дина Гранди ни под којим условима не допусте. То посредовање има да се своди на то што је гроф Гранди, који сада живи у иностранству, претио са објављивањем документата о спремању државног пуча од 25 јула ако би се процес који је Бономи наговестио доста одржао. Та открића би, извесно, Бадоља тако компромитовала да би их он то сваку цену хтео да спречи. Није искључено — додаје обавештајна агенција Алжир — да Бономи процес против Грандија форсира само стога да би Бадоља политички коначно онемогућио".

У извештају „Донауцајтунга" се даље каже да је у Болоњи нађено 6000 примерака једне, штампане и увезане, књиге коју је Бадољо написао 1942, а у фебруару 1943 и штампао. Књига носи наслов, „Пут Италије у Берлин", и у њој се глорификује политика Осовине и немачко—италијанског савеза. „Излазак књиге на јавност Бадољо је — вели лист — спречио кад је почео да спрема пуч против фашизма. Налазак ових књига добија своје посебно обележје познатом чињеницом да је Бадољо међутим написао нову књигу, под насловом „Пут Италије и Англосаксонцима". Књига треба да изађе у Сједињеним Државама".

*

„Фелкишер Беобахтер" доноси из Милана: »Један говорник деголистичког радија у Алжиру упоредио је данашњи живот по улицама Рима са логорским живовањем у Тридесетогодишњем рату: Биртије су препуне, војници у друштву сумњивих жена пију од јутра до мрака. По улицама се чују попевке на разним језицима. Трговине су опљачкане. Становништво Рима, којем недостају најнужније ствари, показује, додуше, мало разумевања за тај озвратни живот англо-америчких и бојадисаних инвазионих трупа. Међутим се у Риму појавио бољшевички поглавар Тољати, који је израдио план по којем се 250.000 италијанских породица има транспортовати у Совјетску Унију, да се примени за обнову. Даље постоји намера да се у Италији уведе једна радна служба организована од Совјета, чиме би се »пружила могућност политичког и моралног утицаја на италијанску омладину.«

*

„Фигетленшег" доноси следећи извештај МТИ: »Ратно-морнарички сарадник »Сандај Тајмса« подробно се бави питањем какав ће утицај имати ново немачко осветничко оружје на поморски рат. У чланку се установљава, на основу резултата које је дало увођење авиона без пилота у борбу, да се појављују и такве претпоставке да ће ново оружје из корена изменити досадање основне принципе ратовања. По једноме чланку »Дејли Хералда«, становништво Јужне Енглеске захватила је, од увођења »V 1« у рат, »болест склањања«. Становништво заправо јуриша на власти да добије материјала за изградњу приватних склоништа. Оскудица радне снаге, међутим, веома отежава изградњу. Ни чланови грађанских ваздушно-одбранбених организација не могу увети удела у тој изградњи, пошто су преоптерећени радовима око спасавања и расчишћавања.«

СОВЈЕТИ И ПИТАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ ПОСЛЕ РАТА

Берлин, 7 јул. — (ДНБ). Према једном извештају из Вашингтона, који саопштава британска обавештајна служба, министар спољних послова Кордел Хал дао је изјаву о припремним преговорима у вези са организовањем безбедности после рата.

Према Халовој изјави, мериторни преговори о образовању ове организације за безбедност у којој би учествовале четири савезничке силе, још нису започети, јер са совјетске стране још није стигао одговор на питања, која су Енглези и Американци у вези с тим поставили.

ИЗВЕШТАЈ НЕМАЧКОГ РАТНОГ ДОПИСНИКА О НОЋНОМ ЛЕТУ ИЗНАД ЛОНДОНА

Берлин, 7 јул. — (НШТ). Вернер Карк, немачки ратни дописник, који је као очевидац бомбардовања Лондона узео учешћа у лету над Лондоном, имао је утисак који му је освежио успомену на страховите ноћи, када је енглеско ваздухопловство нападо грађанске циљеве у немачким градовима.

— Лондон се налази у ватреној киши „V 1" — пише ратни дописник. Око града се види пламени круг. Изнад мора кућа кракови рефлектора образовали су праву купу, а у окружју града ослушају паљбу хиљаде топова. Ваздушна одбрана са безумним бесом покушава да се ухвати у коштац са смрћу која лети. Трагови светлећих метака контраавионска артилерије ишарали су небо, а око града средњи и тешки контраавионски топови без престанка пуцају. Лепо можемо да осмотримо експлозије шрапнела у висини. Они стално пуцају у свима правцима, као да се ради о нападу авиона у високом лету против града.

Из сопствених искустава знамо шта претставља овако ноћно пуцање, што смо преживели појединих ноћи, а што доказује да би она муниција, која је сада доле испаљена, могла да испуни читаве теретне возове. Ретка магла, која се надвила над Лондоном, сва је у црвеном. Главни град Велике Британије сада уз пратњу језиве музике контраавионске артилерије жање плодове онога, што су њихови бомбардери у ранијим годинама чинили над немачким градовима.

ОПУНОМОЋЕНИК РАЈХА ЗА ДАНСКУ НИЈЕ ВОДИО НИКАКВЕ ПРЕГОВОРЕ СА ДАНСКИМ КРАЉЕМ

Берлин, 7 јул. — (НШТ). Опуномоћеник Рајха за Данску д-р Бес није водио никакве разговоре са данским краљем, нити има намере да овакве разговоре води, — изјавио је коментатор Вилхелмштрасеа.

Ситуација у Данској је сада поново потпуно мирна. Штрајк је престао, све трговине су отворене, саобраћај се обавља редовно, а није дошло ни до каквих нових демонстрација. Као последица овога, сукцесивно ће се обуставити све мере безбедности, које су биле предузеле немачке власти.

У ЕНГЛЕСКОЈ ВЕЋ ОДАВНО НЕ ПОСТОЈИ СЛОБОДА ШТАМПЕ

Амстердам, 7 јул. — (ДНБ). Један енглески конзервативни посланик написао је један чланак у „Дејли Мејлу". Он се у чланку жали што у Доњем дому не постоји организована опозиција, која би присилила владу да говори истину. Влада врши велик притисак на штампу и у Енглеској већ одавно нема слободе штампе, пошто хиљаде чиновника цензуре спречавају штампи да пише слободно. Ни чланови владе не могу да изражавају своје мишљење потпуно слободно, а посланици у Доњем дому нису тачно обавештени о ситуацији. Под таквим околностима не треба се чудити што велике масе Енглеза не знају зашто се боре.

До које висине пуца противавионска артилерија

Данас постоје лаки, средњи, тешки и најтежи противавионски топови. Домет и дејство експлозије зависе од калибра. Док лаки противавионски топ достиже висину од 2000 метара, може тежак противавионски топ у разорној паљби доспети и до 6000 метара. Његова унакрсна паљба достиже и до 8000 метара у висину. Разорна паљба најтежег противавионског топа достиже до 10.000 метара а унакрсна до 12.000 метара висине. Како непријатељ редовно лети у висини од 6000 до 9000 метара могу га тешки и најтежи топови лако погодити. Противавионски артиљерац морао је за неколико секунди да погоди циљ који се креће у ваздуху, и у свим правцима. Зато су му потребни компликовани апарати за мерење и нишањење. Ако, например, метак прође растојања од цеви до циља за десет секунди, прелети авион, ако му је брзина 120 метара у секунди за исто време више од један километар. Противавионски топ мора дакле да пуца по принципу гађања испред циља, што значи, да на основу измерене брзине којом се креће непријатељ моја метак да управи у одговарајућем отстојању испред мете.

Ако, даље, узмемо у обзир, да машина може да мења и своју висину, постаје одмах јасно како је тешко да се један авион у ваздуху погоди. Модерни четворомоторни авиони су јако оклопљени и тако оспособљени за лет да под повољним условима могу да продуже лет и онда кад су тешко оштећени. Посада авиона носи исто тако оклопне грудњаке који штите од парчади распрсле гранате па су због тога авијатичари делимично тако неповредљиви. Исто тако као што је потребна најтежа артилерија када авион лети на великој висини, тако је потребна лака противавионска артилерија за борбу против авиона који лете ниско. Најтежим топовима у њиховом усавршавању постављене су границе, јер уколико је он већег калибра утолико му је теже да прати авион који има велику брзину. Код граната великог калибра довољно је да се распрсну у близини авиона па да овај услед јаког ваздушног притиска или поготка једног парчета гранате буде оборен.

ОСТАВКА ПРЕТСЕДНИКА ГВАТЕМАЛЕ

Амстердам, 7 јул. — Према једној Рајтеровој вести претседник Гватемале генерал Јорге Убико и његов кабинет отступили су. Владу је преузела једна војничка хунта.

АНГЛОСАКСОНЦИ СПОРО НАПРЕДУЈУ

Стокхолм, 7 јул. — (ДНБ). Према лондонском извештају шведски лист „Афтонбладет" пише да се напредовање Англосаксонаца у Нормандији може изразити само у метрима.

Сви извештаји који пристижу у Лондон констатују да је очврснуо немачки отпор и да Немци врше контранападе на свима линијама, које карактерише снажни борбени дух.

Како се брани посада летећих тврђава од артилериских зрна

Тешки и велики губици, које су претрпеле англосаксонске четворомоторне ваздушне тврђаве услед успешне одбране приликом напада на Европу, потстакле су енглеске и америчке авијатичарске конструкторе да повећају безбедност посада бомбардера. Иако данас сваку поједину тврђаву штити по један ловачки апарат, поред свега тога ловци који врше одбрану, ипак се приближе главнини нападачког бомбардера. Лак оклоп бомбардера од светлог дур-алуминиума их не штити од митраљеских и топовских метака ловачких авиона, пошто је тај оклоп дебео свега 1—2 милиметра. Та, сразмерно танка плоча, не даје неки нарочити отпор мецима.

Откако су немачки ловачки авиони снабдевени с оружјем јачег дејства и већег калибра, амерички и енглески конструктори авиона чине све да боље заштите посаде бомбардера. Пошто је код авиона његова тежина од прворедне важности, његову заштита се не може решити тако као код борних кола, да се поставе челичне плоче од 10—20 мм. дебљине. Код једног модерног тенка од своје укупне тежине од 40—50 тона, половина је челични оклоп који штити посаду. То је могуће код тенкова, али немогуће код авиона. Авион у том случају не би могао да стартује, или пак не би могао да носи собом бомбе и муницију. Услед тога тражено је решење које би поред мале тежине пружио велику заштиту посади. Принцип је да се штити на авиону само онај део који је осетљив, бензински резервоар, инструменти, и то у највећој мери.

НЕПРОБОЈНО СТАКЛО И ЧЕЛИЧНИ ШТИТ

Приликом испитивања оборених авиона, установљено су све појединости на пољу заштите летећих тврђава. Да би се посада авиона добро оријентисала, на авиону има сразмерно доста прозора. Стакла на тим прозорима нису од обичног стакла, већ од стакла које је отпорно и према челичном метку. Таква стакла су америчке банке употребљавале на својим шалтерима још пре рата, ради заштите од грангстера. Метак се само зарије у стакло, али га не пробије. Добра страна тога стакла је у томе што не прска, па тако не повређује посаду. Сем специјалног стакла налазимо на авионима и челичне штитове. Ти штитови су само толико велики, да се посада иза њих може да сакрије. Заклоњен је пилот и извођач, као и места око митраљеза. Штит није нарочито тврд, већ је направљен од неког еластичног материјала. Тај еластични штит укочи метак а затим га задржи. Ти челични штитови на америчким и енглеским четворомоторним авионима имају дебљину од око 10 мм.

ЧЕЛИЧНИ ПРСЛУК КОЈИ СЕ ГРЕЈЕ

Сем специјалних штитова посада носи и челичне прслуке. Челични прслуци били су у моди у Сједињеним Државама још пре рата, а сада их — усавршене — користе пилоти и посада бомбардера. Тај прслук личи на пршњак. Између дебеле чоје и свилене поставе смештене су мале челичне плоче величине 5 x 5 мм. које су тако зашивене као преп на крову. Те челичне плоче као рибља крљушт — дебљине неколико милиметара — штите авијатичара. Тај челични пршњак лич на средњевековни витешки оплоп, само је много еластичнији и лакше се савија. Те мале плочице тако су »сашивене«, да су еластичне и сасвим се прилубљују уз тело. Зрно митраљеза, када удари у челични пршњак, не наилази на равну плочу, коју лако проби, већ неку површину, са које лако оклизне. Сем тога, те челичне плочице штити један материјал од вате. То је потребно зато, да се челик боље прилубљи уз тело. Поред тога, налази се у пршњаку и »електрична пећ«. У пршњак се доводи електрична струја, тако да посада не зебе ни при највећој зими. Та пећ изгледа као електричне јастуче, које може да се регулише према потреби.

Посада, сем тога, носи челичне шлемове, исте такве као и сувоземна војска Сједињених Држава. Поред све те заштите, ипак су чести случајеви да посада тврђаве гине или бива тешко рањена.

ОСМОГОДИШЊИЦА КИНЕСКО—ЈАПАНСКОГ РАТА

Берлин, 7 јул. — (ДНБ). Британска обавештајна служба јавља:

Маршал Чан Кај Шек поводом осмогодишњице избијања кинеско—јапанског рата обратио се кинеском народу с прогласом и у овоме нагласио да ће Чункинг Кина продужити рат до крајње победе. Не би имало смисла да се пориче — рекао је он у свом прогласу да садања јапанска офанзива брзо напредује и да је ситуација на тај начин озбиљна.

Енглески претседник владе Черчил упутио је маршалу Чан Кај Шеку поводом годишњице кинеско-јапанског рата телеграм и у овом поново изјавио да ће Енглеска после извојевања победе на западу, верна свом ранијем датом обећању, пуном снагом кренути против Јапана.

СИТУАЦИЈА НА ФРОНТОВИМА У ИТАЛИЈИ

Берлин, 7 јул. (Интеринф) — Према извештајима из средње Италије, Англосаксонци, деголисте и пољски најамници продужили су и јуче са жестоким нападима.

Најжешће борбе водиле су се јуче на јадранском обалском сектору где су Пољаци јуришали цео дан на немачке положаје. Напади су се, међутим, сломили још у предпростору немачких линија услед успешне баражне ватре немачке артилерије, која је нанела непријатељу крваве губитке.

Непријатељу је успело само да постигне локални продор у источном делу места Ошимо. Борбе се још воде. На сектору северно од језера Тразимено и код Сијене, Валтерона и Росињона, Немци су разбили напад, потпомаган са више тенкова, делом још испред немачких положаја, делом контраударом и у блиској борби. Код Росињона један контратенковски топ уништио је 7 америчких тенкова.

Шта је изазвало смрт Бењамина Билиа

Славни италијански тенориста оболео је од тешке срчане мане, што му у англосаксонским земљама није било дозвољено наступање. Лаконски телеграм Рајтерове агенције из Рима саопштио је јуче вест о смрти италијанског тенористе сљетског гласа Бењамина Билиа. Према једној новој вести из Швајцарске овај велики италијански уметник умро је од тешке срчане мане и његову непосредну смрт изазвао је удар капље. Према писању швајцарске штампе, на основу информација из Рима, Били је у последње време био веома утучен и постао меланхолик, због тога што му англосаксонске власти нису хтеле да дозволе да наступа на подиуму концертних сала у позорницама у Енглеској и Америци. Ово му је ускраћено уз мотивацију да је Били за време овог рата у више махова гостовао у Берлину у корист немачке акције за зимску помоћ. А исто тако његови задњи филмови су такође већином снимани у Берлину. Англосаксонске власти су великог певача жигосале као »опасног фашисту«.

Према информацијама римских дописника швајцарских листова, између Билиа и англосаксонских власти долазило је често до сукоба и бурних сцена. Када је он сазнао да му је дефинитивно ускраћено гостовање у Енглеској и Америци добио је тежак срчани напад и од тада се његово здравствено стање стално погоршавало. Он никако није могао да се помири са мишљу да га неко може као великог уметника да бојкотује из политичких разлога.

Бењамино Били рођен је 20 марта 1895 године у малом италијанском граду Реканати, у близини Анконе. Родитељи су му били сиромашни и прости људи. Он се већ у раном детињству истицао својим пријатним и звонким гласом, па је као млад сеоски момак први пут певао пред јавношћу у цркви свога родног места. Ту је његово певање чуо директор њујоршке Метрополитен опере Гати-Касаца који се за њега заинтересовао и о своме трошку га школовао, како би постао виртуоз у певању.

Када је већ постао познат тенориста, Били је са својом путујућом трупом обилазио целу Италију и наступао скоро на свима већим оперским позорницама света. Једно време био је члан њујоршке Метрополитен опере. Од Јужне Америке до Јапана Били је свугде освајао многобројне љубитеље оперске музике, а у више махова гостовао је и у Будапешти. У последње време он се често појављивао и у многим филмовима у главним улогама.

Изненадна и трагична смрт Бењамина Билиа изазвала је у редовима пријатеља музике најдубље саучешће.

ЈАЛЧИН О СОВЈЕТСКОЈ УНИЈИ И БАЛКАНУ

Цариград, 7 јул. (ТП) — Јалчин пише у »Танину«: »Када се говори о сарадњи Балкана и Совјетске Уније у будућности, онда би се радо хтело знати шта се подразумева под овом сарадњом. Ја ни за један тренутак не верујем да је могућа сарадња Балкана са Совјетском Унијом. Ако СССР жели да ставе Балкан под свој утицај, онда не може рачунати на сарадњу Турске. За Турску је балканска политика само ако балкански народи сложно иступају, и ако се поново успоставе Балкански споразум.

Вести

СУБОТА, 8 ЈУЛ 1944

— Недеља у Саборној цркви. Пева Хор Саборне цркве, диригент проф. Милутин Ружић. Литургија руских композитора: Слава — Бортњанског, Придите — Чајковског, Свјати Боже — Чајковског, Алилуја и даље — Бортњанског, Херувимска песма — Бортњанског бр. 7, Оца и Сина — Бортњанског, Канон евхаристије — Виноградова, Достојно — Бортњанског, Оче наш — Николајева, Причасно: Господи услиши — Архангелског (бас Мирко Хаднађев), Завршно — Бортњанског (391).

— Народни посланик г. Милан Л. Поповић у недељу 9 о. м. бавиће се у Фелшекаболу, где ће пре подне присуствовати богослужењу. После богослужења г. посланик примаће молбе и жалбе странака из места и околине. Према томе у недељу неће у овдашњој Српској читаоници бити уобичајеног примања странака.

— Седница управног одбора града Ујвидека. У понедељак, 10 о. м. одржаће се по подне у 17 часова у малој дворани градске куће седница управног одбора града Ујвидека под претседништвом великог жупана г. д-р апатини Фернбах Петера.

— Почео судски одмор у Сабадки. У Сабадки је почео судски одмор, који ће трајати до септембра. Претседника суда замењиваће г. д-р Рејте.

— Недостатак радне снаге код вршалица у Сабадки. Власници вршалица у Сабадки упутили су јуче депутацију великом жупану Сабадке г. Ђули Војнићу. Они су изнели да се осећа велик недостатак радне снаге код вршалица. Недостаје још неких 500 радника без којих не може се ни замислити успешна вршидба. Велики жупан је обећао да ће са своје стране предузети све што је могуће, да вршалице добију потребан број радника.

— Деца од 18 година добијаће више хлеба у Сабадки. Градска апровизација у Сабадки саопштава, да ће се деци, која су навршила 12 годину, а нису прешли у 19, давати од сада већа количина хлеба и брашна. Деца у расту добијаће у будуће карте, које добијају тешки физички радници. Требовати ове карте треба у надлежном кругу градске апровизације. При требовању треба приказати крштеницу детета.

— Муња дуга десет километара. Муње обично имају дужину од 1—3 километара. Понекад, али врло ретко, њихова дужина је и 10 километара. Напон струје тада износи 10 милиона волти.

Замрачење почиње у **22** а престаје у **4·30** ЧАСОВА

Склоништа напуштајмо тек после знака сирене о престанку узбуне

Управа групе за ваздушну одбрану министарства хонведства скреће пажњу грађанству на следеће:

У пограничним окрузима може често да се деси да сирене односно прибори за узбуну којима рукују власти дају знак за узбуну још пре него што се преко радиа објави да је дошло до ваздушне узбуне, односно пре него што се прекида програм радио станице Будапешт I. Овоме је узрок што команданти ваздушне одбране у пограничним градовима раније примају заповест за узбуну од окружних централа за ваздушну одбрану него што зато сазна земаљска централа за ваздушну одбрану. Због тога и у оваквом случају, премда радио још увек емитује програм, становништво у овим градовима треба да се равнају према месној узбуни, заснованој на брже спроведеној локалној узбуни.

Исто тако може да се деси да се обуставља узбуна уз примедбу „ваздушна одбрана одмарај се“, у нашем округу за узбуну, а сирене још нису дале знак за престанак узбуне.

До овога може доћи због тога што је командант ваздушне одбране града прво приморан да изолује места која су највише оштећена услед бомбардовања или је пак од окружне централе за ваздушну узбуну добио налог за ново давање знака за узбуну. У оба случаја може да дође до тешких последица, ако публика недисциплиновано преплави улице и напушта склоништа. И баш зато треба мирно сачекати док сирене дају знак за престанак ваздушне опасности и тек тада се може напустити склониште.

Левенташка омладина и дух времена

Службени лист левенташке установе »Себ Јевет!« објавио је овај занимљиви чланак који у изводу износимо:

»Мађарска је била прва међу европским земљама, где се дошло до сазнања да се омладина одреди нов правац за национални развитак путем левенташке установе. На том пољу ми Мађари смо пружили пример целој Европи, одмах после првог светског рата. Први пут реч Левента чула се 1921 год. а од тада та реч одјекује хиљаду и хиљаду пута појачана у свим градовима и селима. На овом пољу следили су нам други велики европски народи. Данас такорећи нема ни једног европског народа где се омладина не васпитава систематски и једнствено стављајући се у службу националних циљева.

Наши национални циљеви и стремљења никада чак нису били толико јасни као данас. Ово сазнање дало нам је у руке оружје, којим не само да бранимо саму себе него и европску хришћанску културу. Ми се боримо на страни наших Савезника против руске хорде, која на нас навиљује у плашту бољшевизма и жели да своје подмукле намере оствари у целој Европи. Отровна клица бољшевичке опасности тежи да нађе савезнике и у непријатељском табору како би у редовима ослабљеним овом духовном инфекцијом могли сигурније да извојују победу. Бољшевизам је опасан плашт испод кога се крије ђаволски непријатељ под маском пријатеља. Против бољшевизма који је склопио савез са међународним јеврејством борба се може водити само на темељу хришћанских националних и социјалних начела.

Можемо са поносом да утврдимо да смо и на том пољу претходили добрим примером у животу. Морално васпитање левенташке омладине имало је хришћанско национални и социјални правац, и само на тај начин може мађарска омладина да се одржи у снажном јединству у данашњим оскудним временима, када је то најпотребније. Атмосфера лишена јеврејског духа која влада већ годинама у левенташкој установи, њен социјалан правац који не познаје друштвене подвојности, унапред осигуравају јединственост левенташке установе, здрав дух времена који ће непромењиво служити »лепшој мађарској будућности!«

Свилени јоргани

палерјем — пуњени, са вуном, кинеском вуном и ватом као и гарнитуре за пресвлаку кревета могу се добити у великом избору код велетрговца текстила

Ковача, Кула, Бачка

— Комесар бугарске индустрије поднео оставку. У Софији су службено саопштили да је досадањи комесар за ратну привреду д-р Аласов поднео оставку. Он је остао и даље на положају директора Трговачке банке у Софији.

— Репресалије поводом пресуде у Алжиру. Једна немачка обавештајна агенција саопштава у циљу информације: поводом већ јављене вести да је деголистички војни суд у Алжиру осудио на смрт пуковника Манжеа из „легије француске тробојке“. У Вилхелмштрасе се сазнаје да ће претседник владе Лавал, предузети далекосежне санкције ако се ова пресуда изврши. Осим тога се сазнаје да влада Рајха има да пружи пуну потпору Лавалу.

— Пјер Беноа написао позоришни комад. Чувени писац Пјер Беноа написао је недавно позоришни комад. Досада се то држало у тајности, међутим сада је сам писац изјавио да је написао позоришно дело „Сапутница Одисеја“, које ће бити приказано у току идуће сезоне. Он је уједно изјавио да ће ускоро прерадити и један свој роман за филм, који ће се снимати у једној париској филмској индустрији.

Личне Вести

— Д-Р ЂОРЂЕ ОГЊАНОВИЋ, специјалиста за унутрашње болести вратио се и ординира од 9—12 и од 3—6 часова, Орсагхаасло тер 3. 2335

БИОСКОП РАКОЦИ

ДАНАС

Од 6—9 јула

Кмање на продају

Весела игра

Селецки З., Васа и П., Пагер А. и Михаљфи Б.

Не узрујавајмо хонведе на фронту алармантним вестима

Сви будапештански листови објављују следеће саопштење издато са надлежног места: „После терористичких англосаксонских напада на Будапешту често се дешавало да су чланови породица хонведа, који врше своју војну дужност на фронту овима писали писма у којима су наводили такве алармантне вести које не одговарају истини, а које догађаје приказују најпесимистичкије. Сва досадања искуства показују да се већ један час после ваздушног напада сазнаје да пожар и није био толико велик већ само дим изазван пожаром. Може да се утврди и то да су губитци оних који су код куће захваљујући дисциплинованости становника и опсежним мерама власти веома незнатни. И баш с тога апсолутно не треба допустити да неко у своме страху или у жељи да изазове сензацију, своје миле и драге застрашује узбудљивим и мрачним препричавањем, алармантним вестима. Сваки ко шаље писмо на фронт не треба у њему да изражава своју жалост и клонулост већ да својим писаним редовима улива наду и веру онима који се боре на ратишту.

— МОДЕЛАРИ! Приспели су оквири за моделирање најновијих и различитих типова авиона а који су одобрени од стране хонведског министарства заједно са потребним плановима, техничким описом и материјалом. ЗА МАЊУ ДЕЦУ: модели у боји од картона које се могу изрезати и саставити а који добро леже по соби. Цена 1.20 пенга. Могу се набавити у радњи Занатске и народне вештине Ујвидек, Палата Рекс, Булевар Хорти Миклош бр. 1. 2380

— Општински дневничар осуђен због крађе. Јанош Коцо млади општински дневничар из Бачфекетехеђа одговарао је у Окружном суду у Сабадки због крађе. Он је од маја до средине јуна поткрадао старешину звања у коме је радио, Јаноша Цушлага, и украо му је из касе 550 пенга. На јучерашњем суђењу Коцо је признао дело. Он је осуђен правомоћно на 7 месеци робије и на 3 године губитка часних права.

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 7 јула

БОЖЈИ РОБОВИ

По роману Гардањи Гезе

Була Елма, Ташнади М., Силаши Л. и Молнар З.

— *ПОЗДРАВИ.* Обвезница радне чете поздрављају своје родитеље, рођаке, пријатеље и познанике и то: Кнежев Радивој, Прескић Живко, Ердевик Адам, Близанац Паја, Ивков Живко, Вујков Рада, Тапавица Миливој, Јовин Урош, Коларац Бошко, Миладинов Ранко, Ивков Јоца, Ботос Марко, Малић Шандор Јурог; Урошев Никола, Филиповић Никола, Нинков Стојадин, Нинков Немања Бегеч; Крстић Мита, Попов Славко, Апић Сава, Јоцков Жарко, Врбашки Миладин, Пејић Ђура, Попов Миливој, Јакшић Богдан, Котић Богдан, Филиповић Живко, Поповица Радивој Надаља; Вишковић Урош, Живковић Стеван, Бугарски Исидор, Кидошев Љуба, Малешев Јорж, Гајић Иса, Јагетић Милан, Станисављев Паја, Коровљев Милан Петерево; Ненин Велизар, Нешин Марко, Мићин Стеван, Квајић Васа Шајкашлак; Сиришки Милован Турја; Дудић Стеван, Чикић Пера, Чоњић Миливој, Миличић Стеван Жабља; Голић Апа Тиндереш; Зеремски Рада Турја; Керавица Јован Пинпед; Катић Светозар Дунагардањ (Табори пошта А. 987); Сремац Јосип, Сремац Станко, Сремац И Стеван, Сремац Б. Стеван, Сремац Владимир, Бељанска Стевица, Бељанска Стева, Марковић В. Петар, Марковић Р. Петар, Станков Стева, Станков Миленко, Црњански Нова, Црњански Јова, Црњански Лазар, Црњански Мирјвој, Брестовачки Јанош Брестовачки Бранко, Брестовачки Душан, Јанковић Омер, Маклушев Иван, Маклушев Стева, Миладинов Вура, Збучновић Лазар, Керавица Богдан, Живић Нова, Живић Стева Пинпед; Тошић Стева, Савић Тоша Параг; Бокоња Љубомир Вајска; Узуров Габор, Цепанић Милета, Будић Рајко Бојан; Штевков Станимир, Шајаков Васа, Малетић Стеван, Парабучки Живко, Милановић Петар, Савић Милојко Опаланка; Аничин Станко, Петљански Давид Салбач; Малић Милош Зомбор; Рапић Божа Дерње (Ратопља); Скаробрин Нестор, Милованов Вура, Суботички Лазар, Спајић Бока, Цилтов Јефта, Стојадинов Цвета, Влајков Цвета, Кодић Вујица, Дорословачки Стева, Козарски Игњат, Станислављев Душан, Рељин Марко Обеће; Славујев Миленко, Тушић Груја, Глумац Васа, Ристић Милош Алшокабол; Станкин Стеван, Мирилов Илија, Путник Јоца Шајгашсентиван; Стојков Васа, Бугарски Рада Дунагардањ; Гајанов Стеван, Чељ Лаза Тиндереш; Мишић Пера Ујвидек; Врсајков Славко Урсентиван; Коларов Милош Фалшекаљол; Тапапковић Милан Торжа (Сексфехервар); Остојин Душан, Дељачки Душан Надаља; Велицки Живко Турја; Каленић Сава Опаланка; Нићин Рада Сентамаш; Пашћан Борислав, Мошовић Јосиф Ујвидек; Миладиновић Марко (Табори пошта К. 378).

Дрски лопови продрли кроз прозор у стан и опљачкали га

У четвртак рано увече дрски лопови упали су у стан у Оргона улици бр. 15 у Ујвидеку и отуда однели разне ствари у вредности од преко 1.500 пенга. Како је полиција у току истраге утврдила, лопови су вероватно били упознати са месним приликама и већ су претходно посматрали стан, који су хтели да опљачкају. Сопствених стана отворио је тога вечера све прозоре ради проветравања и на кратко време отишао од куће. Он није ни слутио, да ће непознати лопови искористити ову прилику и извршити крађу у његовом стану.

За време кратког осуства сопственика стана, крадљивци су успели да испретурају све ормане и из ових изваде разно одело, рубље и друге ствари па су се са богатим пленом удаљили истим путем — кроз прозор. Кад се оштећени вратио кући био је у највећој мери запрепашћен видећи да су му сви ормани скоро сасвим испражњени. Полиција је у вези са овом крађом повела строгу истрагу.

Занимљиво статистика

Мало из историје позоришних пожара

Катастрофа париске опере Комик

Пожари нарочито лако настају у позориштима. Зато је интересантно изнети мало података. Ако почнемо да набрајамо позоришне пожаре, видећемо да је пожар уништио много лепих позоришта. Почећемо да набрајамо само од године 1876 и то са француским позориштима.

Те године изгорело је позориште у Руану и том приликом је погинуло 10 људи. Године 1879 изгорело је позориште у Алжиру, где је страдало двадесет људи, затим 1881 године позориште у Ници, где је страдало седамдесет а 1887 париска опера Комик, где је страдало две стотине људи.

У Филаделфији изгорело је 1874 позориште Олимпија. У Бруклину изгорело је позориште 1876, где је у пламену погинуло три стотине људи. Годину дана касније изгорела је опера у Њујорку. Најстрашнији и највећи пожар био је у прошлом столећу пожар бечког Ринг театра, где је у рушевинама страдало 447 људи. Година 1882 била је година позоришних пожара. Тада су изгорела позоришта у Атини, Петрограду, у Болтону (Америка), шверинско позориште у Немачкој, у Портомаију и позориште Аркадија у Петрограду. Тамо је изгорело и 1883 год. позориште Бердичев. Исте године у Енглеској изгорело је позориште у Ларлингтону и у Њујорку позориште Виндзор. У Бечу је 1884 изгорело градско позориште. У Детроиту изгорело је 1886 позориште а исте године у Енглеској позориште Дерби, у Немачкој Бохумско, у Италији Уравени, у Русији у Вилни, затим у Вашингтону и Филаделфији, у Канади и Енглеској. У тим пожарима страдало је укупно 60 људи. Следеће године изгорело је једно позориште у Шпанији и Љубљани. И година 1890 била је година пожара, када је изгорело позориште Алхамбра у Антверпену, варијете позориште у Мадриду, позориште у Пенсилванији, позориште Унион сквер у Њујорку, у Јашиу (Румунија). Исте године изгорело је позориште у Кијеву, Олимпик у Лондону, велика опера у Чикагу, позориште у Рио де Жанеиру. У години 1889 изгорело је позориште у Новгороду.

Код ових података треба напоменути да је 1927 изгорело и позориште у нашем граду.

ОВЧИЈУ ВУНУ СОПСТВЕНИЦИМА ДРНДАМ. ПРЕДЕМ. ОВАРИ предиона вуне, Сабадка, Берчењи ул. 38 (Кромпирска пијаца). 1824

— **Швајцарска статистика о повредама Швајцарског ваздушног простора.** Швајцарски лист „Ди Тат" под насловом „Жалосна статистика и њене поуке" објављује статистичке податке о повреди швајцарског ваздушног простора од стране страних авиона и о бомбардовању швајцарске територије. Према статистичким подацима Енглези се у погледу бомбардовања налазе на првом, а Американци на трећем месту. Немачка није учесник тих статистичких података. На швајцарску територију пало је укупно бомби у 35 случајева. Енглези су бомбардовали 21, а Американци 12 пута. Од Англосаксонских бомби погинуло је 52 а рањено 150 швајцарских грађана. Само приликом бомбардовања Шафхаузена у априлу месецу погинуло је 39 а рањено је више од стотине Швајцараца. Приликом тога бомбардовања бачено је 331 бомба.

— **Банкутска пшеница за сетву економима.** Градско поглаварство у Сабадки саопштава, да ће се уз цену од 50 пенга по метру давати и ове године банкутска пшеница за сетву. Семе може да требује сваки економ, који има економску књижицу. Требовање се поднаша код шефа градског магацина Јокаи улица 30. Приликом требовања треба платити 50 пенга за сваки наручени метар.

— **Стимпсон код Папе.** Јављају из Рима да је амерички министар рата Стимпсон, који се налази у Италији на инспекцији био примљен у среду код Папе у аудијенцију. После те аудијенције Стимпсон је у друштву Рузвелтовог изванредног амбасадора Тајлора посетио и државног секретара кардинала Маљонеа.

— **ИЗГУБЉЕНЕ КАРТЕ ЗА ХЛЕБ.** Изгубљено је 8 комада карата за хлеб на име Хил Самуило и Живко Дутошија. Карте су изгубљене на путу од Клиса телеп 39 до трговине на Сланој Бари. Моли се налазач да исте преда на горе наведену адресу уз награду.

Саопштење Апровизационог звања

ИЗДАВАЊЕ МЕСА

Градско Апровизационо звање саопштава да ће се данас у Ујвидеку издавати 15 дека меса на име редовног следовања, и то 8 дека свињског и 7 дека говеђег или телећег меса.

— **Држава адоптирала петорке.** У једном малом турском селу родили су се петорци и то све мушкарци. Тај порођај изазвао је сензацију у целој Турској. Претседник владе Сарацоглу интересовао се лично за здравље малишана, те је упутио лекара и болничарке у мало село да негују петорке, о којима ће се бринути држава.

— **Шпанија није учествовала у фабрикацији аерофантома.** Идн је у Доњем дому демантовао распрострањену вест, да је у фабрикацији аерофантома учествовала и Шпанија. Одговарајући на више постављених питања Идн је изјавио да се уверио о неоснованости тих вести.

— **Крадљивац или лудак?** Суд у Сабадки одржао је јуче суђење Јожефу Вирагу 42-огодишњем беспосличару из Аде, званом „Буги". Он је оптужен, да је опљачкао један леш у Дебрецену 2 јуна после бомбардовања Дебрецена. Осим тога је оптужен за две крађе, које је извршио у Зенти на штету жене Шандора Клаус, и у Ади, на штету Винце Канчара, одакле је украо један сат-наруквицу. Вираг је све крађе признао. Он је што више и теретио себе рекавши, да је крађе извршио код оних, који су му учинили нешто добро. Суд је Вирага на предлог браниоца и тужиоца упутио на посматрање, јер постоји сумња, да није нормалан.

— **Како је компоновао Росини оперу „Вилхелм Тел".** Чувени италијански композитор комичних опера Росини, још у своје доба пожњео је велике успехе. Он је компоновао 37 опера. Росини је иначе био лењивац и ретко је прионуо на посао. Приликом пријема у једном салону, обећао је да ће писати оперу о Вилхелму Телу. Међутим, обећање је остало дуго обећање. Један од његових поштовалаца критичар једног позоришног листа, објавио је у листу следеће саопштење: „Засадићу једно дрво махагониа, а затим када дрво нарасте, направићемо даске од којих ћемо дати направити један клавир, који ћемо поклонити Росинију, да на њему већ једном компонује обећану оперу „Вилхелм Тел". Када је Росини то прочитао, насмејао се и почео да компонује оперу „Вилхелм Тел".

— **Изградња чиновничких станова за чиновнике у Турској.** Турски парламент усвојио је законски предлог којим предвиђа да се у већим градовима у држави изграде станови за државне чиновнике. Одобрен је кредит од 50 милиона турских лира.

Наука и живот

МАШИНА КОЈА РАШЧИШЋАВА — РАСПУТИЦУ

Како јавља један берлински лист, на најважнијим друмовима Истока примењују се за време периода највећег блата — распутице — нарочити машински уређаји које вуче гусеничаст трактор. Ратни извештач д-р Траутлајн описује ту уличну машину као неуобличену железну справу са једном широком и тешком челичном плочом, која се са седишта где седи вођа може према потреби померати и подешавати. Испред те челичне плоче се нагомилавају масе блата и муља, које машина скида са површине пута. Смишљено конструисана машина у стању је да скине 20 до 30 центиметара дебелог блатног слоја и да га одбаци испред себе до средине улице, чиме истовремено испуњава све дубоко урезане трагове, и оставља за собом гладак пут за вожњу, којим могу онда, за кратко време — пошто се онда тако утапкан и изравнан пут брзо сасуши — пролазити несметано кола за транспорт.

*

МИНЕРАЛИ У ЉУДСКОЈ ИСХРАНИ

Минералне материје чине 6% човечјег тела, и то су: калцијум, натријум, магнезијум, железо, фосфор, сумпор, силицијум и јод. Те минерале узимамо у своје тело путем биљне хране.

Калцијум је најважнија материја костију и зуба, и има га 50% од свију других минерала. Много калцијума садрже ове хране: зелена салата, купус, црни лук, смоква.

И натријум је врло важан минерал у телу, јер држи крв у алкалном стању и отстрањује из плућа угљени диоксид. Натријем обилује: спанаћ, јабука, јагода, сочиво и пиринач. Калцијум врши важну улогу у биолошкој функцији ћелија, нарочито мишићних. Богата је у калију љуска скуваног кромпира, грожђе и кестен. Магнезијум даје мишићима гибкост и еластицитет. Много магнезија има у јечму, спанаћу, ораховој језгри.

Жељезо, накупљено у црвеним крвним зрнцима, везује у плућима оксиген и разноси га у све делове тела. Железа има спанаћ, зелена салата, црвена репа, јагода. Фосфор је важан за физиолошки рад мозга. Фосфора садржи житна јарма, пиринач, лук и бадем. Сумпор чисти крв и регулише функцију нерава. У сумпору обилује црвени купус, роткве, кељ.

Силицијум даје заштитни материјал при одбрани од болести; има га у житној јарми, пиринчу и љуски биљних материја.

Да ли знате . . .

. . . Ко је био Кунг-Фуче?

»Разуме се« — одговорићете ви, — »у Европи тако зову истакнутог Кинеског учитеља и државника Конфучија. Он је живео 5 векова пре Христа«.

Можда вам није познато, али је то истина да још и данас један директан потомак тог старог филозофа, живи у садањем кинеском министру претседнику Х. Х. Кунгу. Породица Кунг је, дакле, стара две и по хиљаде година. Према нашим приликама ово би значило, да напр. неки Европљанин може доказати да је неки од његових предака био савременик . . . Сократа.

СПОРТ

ПОСЛЕ 1:1 И 4:0

Загребачка штампа о победи Грађанског над Нађварадом

Загребачка штампа после успеха Грађанског у Мађарској пише читаве славопојке пургерима.

Тако »Хрватски народ« преко целе стране објављује слику играча и оргоман уводник под насловом »Највећа победа хрватског ногомета«. У чланку се, између осталог, доноси и ово: »Дан 2 јула 1944 остаће у историји Грађанскога, а тиме у историји хрватског ногомета, као дан највећег успеха. Тога дана усред Будапеште наш државни првак Грађански победио је првака Мађарске Нађварад са сензационалним резултатом 4:0.

Не треба ни поминјати да мађарски фудбалери уживају светски глас и свакоме је познато, да је Нађварад ове године надмоћно освојио првенство (испред славног Ференцвероша, налази се са пуних 13 бодова!), али треба напоменути и то, да је ова победа извојевана у сјајном стилу на њиховом терену, пред њиховом публиком и под суђењем њиховог судије. То су они моменти који овој победи дају сву величину и значење.«

Даље се у чланку износи како је Нађварад својим гостовањем у Загребу освојио целокупну публику и како се загребачка публика радовала првим минималним победама од 1:0 и 2:0. А затим се наставља: »Не би наша радост била потпуна, да је то нека случајна или усамљена победа. Низ победа Грађанског у последњим годинама, почев од Швајцарске, Бугарске, Немачке, а да и не говоримо о великим успесима које смо властитим очима гледали, јучерашњом победом од 4:0 добио је своју достојну круну. Јер, јучерашња победа у Будапешти је пети по реду сусрет између нашег и мађарског првака. Скоро већ пола године боре се ова два велика претставника својих држава за премоћ и за наслов бољега, односно најбољега у Европи, а у недостатку званичних сусрета овај је сусрет добио у ствари званични значај. Јер иако се није радило о репрезентацијама држава, ипак се мора знати, да су се борили претставници држава. Наш претставник је у сва четири сусрета остао непобеђен, а да би своје успехе завршио правом сензацијом, у последњем и најважнијем сусрету победио је са 4:0.

Грађански је овом својом најновијом победом напокон доспео у ред најбољих европских клубова и у Будапешти доказао оправданост свих својих досадашњих великих успеха. Тешко је и рећи колики значај у садашње доба има једна оваква победа у међународном свету и изван круга спортиста.«

Загребачке »Спортске новине« су такође објавиле слике појединих играча. На предњој страни налази се огромна слика Лешњака који је, како ове новине кажу, поново »ускрснуо«. Ова победа од 4:0 упоређује се са победом коју је загребачки Грађански 1937 године извојевао у Београду против БСК-а, победивши ове такође са 4:0. Лист даље пише: »Који се фудбал данас сматра за најбољи на европском континенту? Одговарајући на ово питање мораћете као највероватније поменути реч мађарски. Мађарска је, ваљда, једина земља, која је вредност свог ногометног спорта, и поред великих тешкоћа, које су наступиле услед ратних прилика, успела да очува на предратној висини, шта више, још га и појачала. Успех од 4:0 није само пуки случај. Није Грађански наишао на противника којега је ухватио »на спавању«. Напротив, Нађварад је био буднији него икада.«

Чланак се завршава овим речима: »Остали смо задивљени пред величином јучерашње недељне победе. Радост се појавила на лицу сваког загребачког спортисте. Ми чекамо час када ћемо играчима загребачког Грађанског да стиснемо руку и промуцамо им само једну реч: хвала!«

Касачке трке
БУДАПЕШТА, X. Керепеши ут 9
(Преко пута источне железничке станице).
8, 11, 15 јула
са почетком у пола 3 часа

НОВ СВЕТСКИ РЕКОРД ГУНДЕРА ХЕГА

На једном лакоатлетском такмичењу, које је одржано у Шведској, познати лакоатлетичар Гундер Хег постигао је нов светски рекорд на две миље. Он је ову стазу претрчао за рекордно време од 8:46.4.

Ово је први рекорд који је постигао овај изврсни лакоатлетичар ове године. Као што је познато, Хег је у току прошле године био у Америци, где се такмичио с изврсним америчким лакоатлетичарима, али му том приликом није успело ни једном да постигне нов рекорд. Он је у Америци на овој стази постигао најбоље време од 8:51.

Први светски рекорд на овој стази постигао је Енглез Шруб 1904 године са временом од 9:09.6. Тек 1930 године Швођанин Вид поправио је тај рекорд на 9:01.4. 1931 Нурми је претрчао ову стазу за 8:59.6. Пет година касније Лас (САД) је поставио резултат од 8:58.4. До ове године светски рекорд на овој стази држали су још Сабо (Мађарска) 8:56, Меки (Финска) 8:58.2, а пре две године Хег је поставио свој први рекорд на овој стази са временом од 8:47.8.

РЕЗУЛТАТИ УТАКМИЦА ЗА ЧАМЕРОВ КУП

У Бечу су одигране две утакмице за познати Чамеров куп. У првој је ВАК сасвим заслужено победио Рапид са 2:1. Резултат првог полувремена био је 1:0.

У другој утакмици Виена је после боље игре победила ФАК са 3:1 (2:0).

Идуће недеље састаће се у финалној утакмици за првенство округа, а у оквиру такмичења за Чамеров куп, победници ВАК и Виена.

СВАК-ови боксери добили су позив у Загреб. СВАК-ови боксери, нарочито млади непобеђени Шовљански, стекли су лепо име у целој Средњој Европи и на Балкану. СВАК-ови боксери су пожњели неколико завидних успеха, па су за њих сазнали и загребачки спортски кругови, који су их позвали на међународну боксерску борбу, која ће се приредити у току августа у Загребу. СВАК ће, изгледа, послати најбоље боксере на овај сусрет.

Укрштене речи

БРОЈ 145.

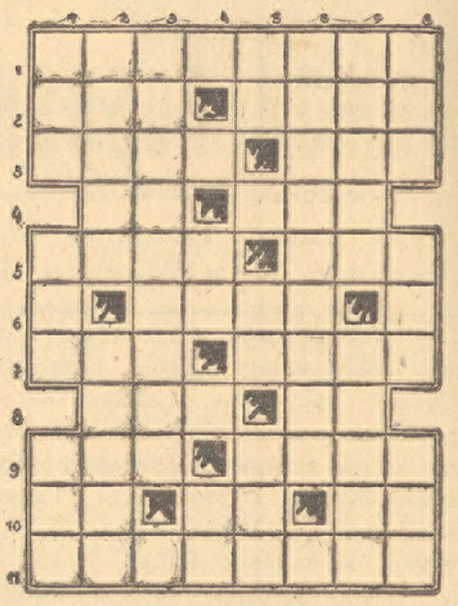

ВОДОРАВНО: 1) Стара поштанска кола за пренос путника. 2) Уред за осигурање радника — псмрчина. 3) Употребљавају (у наречју) — име (француски). 4) Једна нота — други (француски). 5) Појављује се на морским таласима за време буре — усклик. 6) Машина (кроз два поља) — сугласник. 7) Француски помоћни глагол — супротно од ружна. 8) Човек без икаквих права — мати (у наречју). 9) Једно оружје — дворане. 10) Памет — честа скраћеница — иницијали нашег књижевника. 11) Основни став који се не може свести на друге ставове.

УСПРАВНО: 1) Место где се затварају овце — керове — затубаст. 2) Границе између села — леђо. 3) Немачки државник — са. 4) Вокал — усклик — површинска мера — сугласник — иницијали нашег народног добротвора. 5) Иницијали нашег научника — вокал — самогласник и сугласник — целу. 6) Награда коју добијају чланови управних и надзорних одбора банкарских предузећа — француски члан. 7) Шантава (обрнуто) — средоземна биљка. 8) Без икога — врбак — вече (мађарски).

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ БРОЈ 144.

ВОДОРАВНО: 1) Купе — поза. 2) А — арсен — л. 3) Пандур — ма. 4) Артур — пас. 5) Пет — кат. 6) Бар — балет. 7) Од — кавана. 8) К — Босут — м. 9) Амос — рама.

УСПРАВНО: 1) Капа — Бока. 2) У — Арпад — м. 3) Пантер — б, о. 5) Ердут — кос. 5) Сур — бас. 6) Пер — Кавур. 7) Он — палата. 8) З — Матен — м. 9) Алас — тама.

ШОВЉАНСКИ ОПЕТ ПОБЕДИО.

Млади боксач из Сабадке Шовљански једну за другом бере победе у рингу. У недељу је Шовљански заступао боју Сабадке у великој борби најбољих боксера из провинције против репрезентације Будапеште. Шовљански је лако победио свог одличног противника Колтаја. Осим тога одлично се борио и млади Душан Лазић, који је сада на отслужењу свог рока у Кањи. Он је у средњој категорији добио за свог противника најбољег европског боксера из ове категорије Торму II из БТК. Торма је успео да победи тек у трећем сусрету на бодовима. Пештанска публика приредила је бурне овације одличном младом Србину Лазићу, који је својим наступом освојио симпатију публике. Пештанци признају да је Лазић колосална боксерска будућност, нарочито ако му се буде омогућило редовно тренирање под стручним надзором.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

НАЈЛЕПШИ ДАН

Мира Ђитков

Наше мало друштво било је окупљено у једном крају клупске дворане и сви смо са великом радозналошћу очекивали да Бата почне своју причу. Свако је испричао по неки моменат из свога живота, који му је оставио најдубљи утисак. Наравно да је код већине на прво место долазила љубав. Бата се на све те приче чудно смешкао и на наваљивање једва је пристао да нам открије тај моменат, који је оставио најјачи траг у његовом животу.

Пратећи плавичасте облачиће дима, који су се лагано разилазили у ваздуху, Бата је у њима угледао себе, као малог несташног дечака. Мајку није ни запамтио а о оцу је задржао неку чудну магловиту слику. Висок, слаб, увек замишљен — често га је узимао за руку и водио са собом у бескрајне шетње по пољу. Здравље му је сваким даном све јаче попуштало и једног топлог дананикла је нова хумка на малом сеоском гробљу. Бата је остао потпуно сам са дедом. Мада је деда био још у пуној снази, ипак је тешко излазио на крај са својим унуком. Бата је више волео да јури по пољима, да прозоли по целе дане на обронцима планина или да се купа у бистрој планинској речици — него да чува пашњаке или да помаже при неком другом послу. Мада је био немирне природе ипак је у школи био најбољи ђак. И због тога се деда поносио са њиме, и много што шта му је кроз прсте пролетало.

После свршене основне школе, на наваљивање свештеника, и учитеља опремио га је у град у гимназију. За мало сељаче настао је сада један нов период живота, пун искушења, борби и самоодрицања. Још док је био у селу, деда је једва састављао крај с крајем, јер оно мало земље једва је било довољно да подмири најпрече потребе. Зато, дошавши у град морао је у прво време да буде на терету неког даљњег рођака и да му буде захвалан што има кров над главом и тањир топлог јела.

Живот га је убрзо увео у стварност и у добу када друга деца још читају бајке, он је на себи већ искусио горчину живота. Али његова жеђ за науком била је јача од свега и ломила је све препреке које су јој се нашле на путу. Већ као петошколац давао је кондиције другима, да би се на крају свога средњошколског школовања сам од њих и издржавао. А свако лето проведено на селу, у родној кући поред старога деде, давало му је нове снаге, и отварало нове видике. Као да су се у њега сливали сви они снажни сокови земље његовог завичаја, од којих буја златно житно класје и у недоглед се пружају сочна пашњаци А по чврстини и снази личио је на огромну планину, која се као дивовски чувар, поносно дизала за његовог села. Поносан у школи живота научен да и у најтежим тренутцима остане чврст и истрајан — једино је пред ледом откривао и најтањије делиће своје душе и увек је налазио на разумевање и бодрење да и даље у животној борби истраје.

У великом граду док је по ветру и киши, слабо обучен јурио на факултет, помисао на далеко село, на писмо писано крупним, неједнаким словима жуљевитом старачком руком, загревало га је толико да није осећао ни кишу ни ветар. И год не су се низале једна за другом, све испуњене сталним радом и чврстом вером у коначну победу. Досада код њега није постојала јер је сваки тренутак времена имао за њега своју пуну вредност. Живот га никада није мазио и био је потпуно свестан, да ако жели нешто да постигне, мора имати чврсту веру у себе самога и само истрајним радом може постићи крајњи циљ.

Како је задрхтала стара жуљевита рука, када је прочитао деда да се међу првим награђеним радовима налази име његове крви. А сва ти редови, који су значили само један корак напред, писани су у малој студентској собици, али својом јачином и вредношћу истицали су се далеко испред свих осталих. И донели су стипендију за иностранство, за годину дана мирног и срећеног рада, без великих тзавица и сталних главобоља и рали материјалних питања. Та година значила је још јачи интелектуални развој, потпуно искристалисавање своје сопствене личности и почетак једног топлог другарства, које се лагано претворило у љубав. У љубав пуну стрепњи и бола, јер он се толико бојао да га она не може да разуме, јер је потицао из једне сасвим друге средине и никада није осетила шта то значи борити се кроз живот и бити изложен са свих страна његовим оштрицама. Мада му је сваки дан доносио нов доказ о њеној стварној вредности, ипак је и даље својим сумњама мучио и себе и њу

Завршетак студија га враћа натраг у домовину и коначно признање целе јавности му доноси награду за све године напрегнутог рада. И један свеж сунчани зимски дан. Небо је било плаво као усред лета, а сунце се преливало по бљештаво беломе снегу. Свечана дворана факултета била је препуна, а за дугим зеленим столом били су сакупљени професори са директором на челу. Чин промоције протекао је у најсветијој тишини и када је ректор кратким прта ма изнео биографију новога доктора све главе су се издизале да виде старога деду, који је скромно седео у првом реду и његова сребрна коса тако се чудно подударала са сузом која је затитрала у његовом оку Шта да вам причам у каквом сам се душевном стању налазио, када сам после свршене свечаности видео све моје другаре и познанике да прилазе деди и честитају му, а на крају када се свет већ почео разилазити, пришла му је једна млада девојка, сагле се и пољубила је ону стару смежурану руку која ме је тако чврсто упутила правим путем у живот. Да погађате то је била Рада, моја љубав, која је почела у иностранству. Још и данас после 10 година брака и кад деда већ одавно почива у сенци мале сеоске цркве не могу да се без узбуђења сетим тога дана који је за мене значио остварење дугогодишњих нада, бескрајну захвалност према седом деди који је плакао од среће што је доживео тај дан. Морао сам да направим тако дуг увод, јер без њега не би могли да разумете и осетите значај најлепшег дана мога живота — завршио је Бата своју причу. Видно узбуђен евоцирањем тих тренутака који ће сигурно остати тако јаки до краја живота.

У ТУРЈИ
огласе за „НОВУ ПОШТУ“
прима наш дописник
Влад. Маћашевић, трговац

ДАЛИ СМО ШТА ЗАБОРАВИЛИ?

— Но хвала Богу, изгледа да нимо ништа заборавили. Ту су свих 6 софера, 9 мањих пакета, кутије за пешире, кошобран.

— Наопако, дете нам је остало у лекаон ци

Анегдоте славних људи

МОМЗЕНОВА РАСТРЕСЕНОСТ

Немачки историчар Момзен био је веома познат по својој расејаности и заборавности Враћајући се једног дана са универзитета кући, задубљен у своје мисли није се осврнао на оно што се око њега дешава по берлинским улицама. Ипак га на једном углу трже из мисли плач једног дечета и он га запита:

— Зашто плачеш, мали?

— Не знам да идем кући.

— А како се зове улица где станујеш?

Дете није знало.

— Како се зове твој тата?

— Професор Момзен.

— Момзен? Па тако се и ја зовем...

Тада је мало боље погледао дете, и у њему препознао — свог најмлађег сина.

РОМАН „НОВЕ ПОШТЕ“ 59

Детектив Пирмас на делу

Пјер Тонвил

То као да је немарном репортеру било сувише.

— Допустите, — рече он непријатно изненађен, — шта има то да значи?

— То значи да сте изгубили опкладу, — рекао је нагло осврнувши се преко рамена. — Добићете од госпођице Дипон позив. Ја сам вас предложио и сам ставио у списак лица која ће бити позвана. Ствар је, дакле, потпуно у реду. — То говорећи, он је изишао из репортерске собе.

Путем је срео још и г-пу Андре, па иако се није одушевљавао ружном девојком, ипак је мислио да пред колегиницом не сме да сакрије сат ћаскања са г-цом Дипон. И, разуме се, узгред је напоменуо да се врло заузео да и она буде позвана. Био је исувише џентлмен, да би једној дами за ту услугу предложио опет неку опкладу.

Г-пу Андре је ова вест очигледно изненадила, али пре него што је то схватила, Фошери је већ одјурио, иако је она радо хтела нешто поближе да пита.

— Чудновато —, почео је Ноел отворено да говори о тој ствари, када су он и г-па Андре остали сами у репортерској соби. — Мислим да ћете и ви добити позивницу од госпођице Дипон. Да ли ћете се одазвати томе позиву?

Она га је зачуђено погледала и за часак се замислила.

— Још не знам. Отворено признајем да сам сматрала да је то шала господина Фошерија.

Ноел махне главом.

— Не, то је сасвим озбиљна вест.

Њој је изгледало да је, у његовом гласу осетила нарочити призвук, па је хтела да прочита на његовом лицу, али је он палио цигарету, на што она одједном поче да се смеје.

— Зар можете то да замислите? Ја мислим да нећу уз то друштво нарочито пристајати. Сем тога немам ни шта да обучем, — дода нагло, када је осетила да је посматра.

—Ипак, не треба да изостанете, — рече он. — Госпођици Дипон је сигурно много стало да ви дођете.

Она је неко време нешто тражила у својој ташни

— Још ћу промислити, — рекла је напослетку и хтела је да се опрости али јој је он задржао руку.

— Још само часак! Сутра ћемо дакле отићи на договорени излет на Сену, а пошто ви нећете друкчије састанемо се у девет часова пред црквом Санкре Кер. Одande ћемо се колима одвести даље.

— Ви се сувише трудите због мене, — поруга му се она, а њене непрозирне наочаре су изазивачки биле окренуте на њега. — Мислите ли уосталом, да се могу одважити и обући какав дрес? — запита га одједном. — Чини ми се да имам нешто слично у мојој гардероби. Једна пријатељица ми га је једном оставила...

— Ипак треба да се одважите... ако испадне одвише страшно, ја ћу вам већ рећи.

— Простак, — одговори она срдито и напрћи свој фини носић. — Дакле сутра у девет часова... После тога је махнула главом и журно кренула погнутих рамена.

Ноел није скидао поглед с њених ногу и задовољно се насмешио; она као да је то осетила те је све више журила, тако да је скоро протрчала кроз врата.

XIX.

Пирмас је свеж и румен као и увек седео за својим писаћим столом и држао слушалицу на уху. Госпођа Фроман саопштавала му је многе новости.

Баш пре једног сата закључила је продају и заиста примила целу своту.

— Шта сте учинили с новцем? — запита је детектив живахно.

— Већ је у банци.

— Врло добро! — потврди он умирено.

Она му је даље говорила да је продаја за њу права срећа, јер се баш синоћ у непосредној близини бара, опет десио један тајанствен догађај: — једног професоровог пријатеља нашли су мртвог. У локалу је дошло до отвореног непријатељства према професору, када се ствар сазнала, сви су чврсто уверени, да је при овом догађају опет умешала своје прсте Књегиња мрака.

— Мислим да је професор овом куповином начинио рђав посао. Пошто људи у њега сумњају, досадашњи гости ће се брзо изгубити.

— Ах, он тврди да је у ствари само посредник. Име стварног купца остало је у уговору засада непознато. Уопште нико не би смео да зна да је он у куповину умешан. Морала сам сем се изричито обавезати да о томе нећу говорити, али сам вама већ јуче о томе причала.

(Наставиће се)

Данас

СУБОТА, 8 ЈУЛ.
Мученица Февронија, Јелисавета.

★

БИОСКОПИ

АТИЛА: ТАЈФУН
ЗРИЊИ: СРЕЋНИ ЉУБАВНИЦИ
НЕМЗЕТИ: БОЖЈИ РОБОВИ
РАКОЦИ: ИМАЊЕ НА ПРОДАЈУ

★

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

АЛАРГИЋ, Деак Ференц трг бр. 5, телефон 25—81.

ИЛИН, Ержебет трг бр. 4, телефон 24—45.

★

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођено: 2 мушка детета.
Венчања: није било.
Умро: није нико.

#

— ЦЕНЕ НА ЗЕЛЕНОЈ ПИЈАЦИ. Извештај са тржишта воћа и поврћа фирме НИКОЛА РУЖИЋ, трговина јужног и домаћег воћа и поврћа на велико, стовариште Бечеј ул. 13., заступник: ДАМЈАН ЈЕГДИЋ. Достојевска улица број 10. телефон 28—96. на дан 7 јула 1944 год. — Воће: бресквe 2.50—3.50 п. кг.; кајсије 1.50—2.50 п. кг.; јабуке 1—1.80 п. кг.; рибизле 1.50—1.60 п. кг.; вишње 1.30—3 п. кг.; огроз 1.40—1.50 п. кг.; крушке 1.30—2 п. кг.; малине 4—5 п. кг. — Поврће: парадајз 2.50—5 п. кг.; зелена пасуљ 40—50 ф. кг.; кромпир 50—60 ф. кг.; грашак 0.60—1 п. кг.; краставци 1.20—1.50 п. кг.: бундева 30—40 ф. кг.; кељ 40—50 ф. кг.; карфиол 60—80 ф. кг.; купус 40—60 ф. комад; плави парадајз 50—60 ф. комад; зелен 30—50 ф. пушла; келераба 20—30 ф. пушла; бабура 50—60 ф. комад; зел. паприка 10—15 ф. комад; салата 10—20 ф. комад. Пијаца жива. Промет велик. Цене воћу стабилне. Парадајз је продаван по 5, затим 3.50 и на крају по 2.50 п. кг. За Будапешту утоварено 3 вагона.

#

Одлазак и долазак возова

ПОЛАЗАК ВОЗОВА ИЗ УЈВИДЕКА:

Према Ујвербасу—Сабадки у правцу Будапеште: брзи 0.15, особни 4.20, Арпад 15.20, особни 20.25.

Према Сабадки—Бајо—Ујдомбовару: особни 4.20, Арпад 15.20.

Према Сеплигету—Зомбору: особни 2.00, 13.25 (преко Куле), 18.04.

Према Ујвербасу—Зомбору: особни 4.20.

Према Сеплигету—Ујпаланка—Гомбошу: особни 13.25.

Према Обече—Зента—Сегеду: особни 5.05, 17.27.

Према Ујвербас—Сентамаш—Обечеју: особни 4.20, 15.25, 13.25 (преко Сеплигета).

Према Тителу: особни 6.12, 20.12.

Према Петроварадину — Београду (и Софије): брзи 5.36.

Према Београду (преко Сегеда): особни 5.05.

ДОЛАЗАК ВОЗОВА У УЈВИДЕК:

Из Будапеште—Сабадке—Ујвербаса: брзи 4.15, Арпад 10.55, особни 17.42, бр. 23.00.

Из Ујдомбовара—Бајо—Сабадке: Арпад 10.55; особни 17.42, брзи 23.00.

Из Зомбора-Ујвербаса: Арпад 10.55, особни 17.42.

Из Зомбора — Сеплигета: особни 7.35, 9.40.

Из Гомбоша—Ујпаланке—Сеплигета: особни 9.18.

Из Сегеда—Зенте—Обечеја: особни 9.26, 19.57.

Из Обечеја—Сентамаша—Ујвербаса: Арпад 10.55, особни 17.42.

Из Титела: особни 6.00. 17.15.

Из Београда (Софије)—Петроварадина: брзи 23.15.

Из Београда (преко Сегеда): брзи 23 часа.

Свет око нас

Папагаји и реклама

Ни у једном граду на свету не може човек срести толико различитих, често пута чудних занимања, као у Паризу.

Недавно је тамо умро професор страних језика за... папагаје. Он је некада био келнер, затим водић у Алпима, и најзад — тумач. Познавао је седам језика, али није успео да направи каријеру. Одао се једном занимању, којим се бавио до краја живота — постао је »професор страних језика за папагаје«. У својој дугогодишњој пракси научио је хиљаде папагаја француским, немачким, енглеским, холандским, руским, шпанским и италијанским реченицама. »Професорова« кућа била је пуна папагаја различитих врста. Оно су били смештени по кавезима, међусобно одвојени херметичким зидовима од плуте, обложеним дебелим наслагама ваљане вуне, како сваки папагај не би чуо, шта говори његов сусед.

Из личног искуства »професор« је тврдио да језике најлакше учи сиви папагај са источних обала Африке. Али он захтева нарочиту негу. Храни се орасима и бананама. Температура његовог кавеза не сме бити нижа од 26 степени.

После неколико недеља непрестаног понављања појединих речи и реченица, папагај може већ да их лепо изговара. Птицу је најтеже научити да говори, када треба. Зато је професор имао своју оригиналну методу. Када је напр. папагаја учио да каже: »Колико је сати?« — он је вадио сат и гледао је у њега. »Ученик« би ово запамтио и касније увек, када би видео да неко гледа у сат, изговарао би ову реченицу.

Ако би било потребно да папагај изговори: »Како сте?« — професор је улазио у собу и клањао се, као да чини неку посету. Када се дизао са свог места и узимао шешир и штап, за папагаја ово је био знак, да мора рећи: »Зар ви одлазите? До виђења!« Разуме се да је за постизавање таквог резултата, требало много труда и стрпљења.

Једном је »професор« добио велике наруџбине за неки рекламни биро. Он је тада »школовао« своје питомце за поједине фирме. Папагаји су били смештени у нарочите лепе кавезе, на видном месту радње, где су они при улазу сваког новог купца говорили, напр.: »Пијте увек само »Мокакаву!«... или »Елида« сапун је најбољи!« На тај начин муштерија је обраћала пажњу на кавез, који је био излепљен различитим рекламама.

———000✱000———

МАЛИ ОГЛАСИ

До 10 речи 2 динара, свака друга реч 15 ф. Који тражите службу имају 50% попуста

СЛУЖБА

МЛАДА ДЕВОЈКА, Српкиња, која је сада са успехом завршила стено-дактилографски течај и трг. кореспонденције тражи одговарајуће место. Адреса у администрацији. 96

СОЛИДАН ПЕНЗИОНЕР, самац, тражи место управитеља куће или замања. Упитати од 9—11 часова. Пероши ул. 45, Б. М. 2369

ТРАЖЊА

ПОМОЋНУ ДЕВОЈКУ ЗА КУЈНУ ПОТРЕБУЈЕМ ОДМАХ. Гостионица »Вардар«, Ујвидек, 1941 априла ул. 43. 2348

ПОШТЕН И ВРЕДАН БРАЧНИ ПАР тражим за домара за одмах. Жена треба да је вична домаћинству. Адреса: Зомбор, Нађтемплом, 17. 2350

БОЉУ НАМЕШТЕНУ СОБУ са храном или употребом кухиње тражим. Адресу оставити у администрацији. 2364

КРОЈАЧКА НАУЧНИЦА прима се за одмах. II Ракоци Ференц ут 80. 2377

БРАЧНИ ПАР тражи самосталну домаћицу која зна кувати и спремати. Јавити се Хорти Миклош шугарут 14/II. брата 7. 2381

КУПОВИНА

МАЛИ ФИЛИПС РАДИО СА 3 ЛАМПЕ купујем. Адреса у администрацији. 2362

ПРОДАЈА

120 HP нова полустабилна **ПАРНА МАШИНА** продаје се. Испорука одмах. Вујковић Ђерђ, комисионер, Сабадка. 2322

ПРОДАЈЕМ ТРАКТОРСКИ ПЛУГ марке »Бехер« са три и пет бразда. Гајинов Стеван, Надаља. 2323

МУШКИ БИЦИКЛ у добром стању и гумени кајиш за хидрофор пумпу на продају. Николић, Витез ул. 8. 2325

ПРОДАЈЕМ ДУБОКА ДЕЧЈА КОЛИЦА у добром стању. Мусолини, 3. 2336

НА ПРОДАЈУ НОВЕ МАШИНЕ за отакање пива, за запушавање пивских флаша и ваздушни казани. Поближе: Нађ Шандор, II Ракоци Ференц ут 196. 2345

ПРОДАЈЕМ ЈЕДНО ПОЛОВНО МУШКО ОДЕЛО од правог енглеског штофа за јачу особу, један нов и један полован босански ћилим. Упитати у администрацији Нове поште. 2356

ПРОДАЈЕ СЕ металан бели дечја кревет са федерима. Левенте ул. бр. 10. 2370

ПРОДАЈЕ СЕ КЛАВИР марке »Штингл« Будапешта, прв са дуплим жицама у исправном стању. Адреса у администрацији. 2372

НА ПРОДАЈУ: шпорхет, дубока дечја колица, каучеви, отоман, грађевински материјал и један писаћи сто. II Ракоци Ф. ут 86 2373

ЖЕНСКИ БИЦИКЛ потпуно нов на продају. Адреса у администрацији. 98

ПРОДАЈЕ СЕ СМОЛ. ПОЊВА 6x6 м. Мунзар, Пинцеш. 2375

ХИТНО ПРОДАЈЕМ одличан радио апарат »Нора« са 3 лампе, скоро нове браон мушке ципеле бр. 42, за рад баканце бр. 48, велику добру цинкану каду и једно лепо канабе. Вик утца 11. 2382

РАЗНО

ПРИМАМ ПОПРАВКЕ као и поруџбине крзнених бунди по новом журналу. Марко Гајинов, крзнар, Мусолини ул. 15. 2376

Најновији 15 број

Српска кола

ПРИЈАТНО ЋЕ ВАС ИЗНЕНАДИТИ

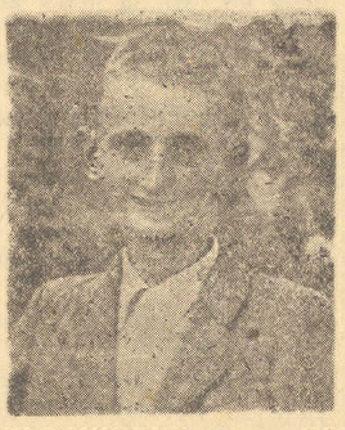

†

Извештавамо све сроднике, пријатеље и познанике да је наш мили и никад прежаљени

Велемир Марковић

после дуге и тешке болести испустио своју племениту душу у цвету младости 1 јула у 17 години живота. Тело милог нам Веље сахрањено је у Болдогасоњфалви оставивши нас да вечито тугујемо.

Болдогасоњфалва, 9 јула 1944 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ: отац: ТОДОР, мајка: ДАНИЛКА, деде: МИЛИВОЈ, ВЕЛЕМИР, ЈОЦА и ЈОВАН, мајке: МИЛЕВА, МИЛЕВА, ЈЕЛЕНА, ЛЕКСА, Теца тетке: ТАЈСИЈА, КАТА, МИЦА, АЛЕКСАНДРА, МАРА, ДРАГИЊА, уја: ТОДОР, ЛАЗА, ујна: МИЛАНКА, браћа: ЈОЦА, МИЛЕ, МИЛАН, АЛЕКСАНДАР, ДРАГОМИР и остала многобројна родбина

Против пероноспоре употребљавајте
УЛТАРГАН
Против листовних уши
ТЕТОЦИД
Против гризавица
Азолу или **Дарсин**
Може се набавити **Vujkovics György** Сабадка. Хитлер трг 5-а. Телефон 6-69

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: »Уранија« штампарски завод (власник Јован Келемен, за штампарију одговара Јосип Франк. II Ракоци Ференц ул. 50. — Рукописи се не враћају.